

F&P: Seks forslag til at sætte turbo på PtX – og den grønne omstilling

Power-to-X (PtX) er en samlebetegnelse for teknologier, der anvender el til at producere brint via elektrolyse. Brinten kan videre omdannes til ammoniak (med kvælstof) eller metanol (med kulstof) og dermed bringe grøn energi ind i sektorer som landbruget og den tunge transport, hvor udledningen – og behovet for teknologiske løsninger – er stor.

Samtidig kan PtX blive et eksporteventyr, men det kræver betydelige investeringer de kommende år. Dansk Energi og en række andre erhvervsorganisationer har tidligere vurderet investeringsbehovet til 25-35 mia. kr. frem mod 2030. Den opgave kan ikke løftes af en enkelt virksomhed eller branche alene. Det er desuden afgørende at der sker en fortsat udbygning med vindenergi i takt med udbredelsen af PtX. Det skyldes, at øget elanvendelse til PtX uden en videreudbygning af vindkapaciteten fører til højere elpriser og eroderer dermed den væsentlige konkurrencemæssige fordel som Danmark har i PtX-produktion (elprisen udgør ca. 50 pct. af de samlede omkostninger).

Etablering af en dedikeret infrastruktur til grønne gasser bør stå højt på den energipolitiske dagsorden. Infrastruktur er særligt vigtigt fra et dansk synspunkt, da vores egen industriproduktion er forholdsvis lille, mens vores potentiale for PtX-produktion er meget stort. Derfor er en kobling med infrastruktur mod forbrugscentrene i Tyskland, Holland, Belgien afgørende.

Den danske pensionssektor er en væsentlig drivkraft for den grønne omstilling i både Danmark og udlandet, fordi branchen i høj og tiltagende grad investerer danskernes pensionsopsparing i klimaløsninger, som både sikrer afkast og gavner klimaet. Derfor er det også oplagt for branchen at være med til at drive udviklingen af danske PtX-løsninger. Der er dog brug for, at Danmark får en PtX-strategi, som bygger på samarbejder på tværs af brancher samt den offentlige og private sektor for at finde de bedste løsninger, hvis pensionsbranchen for alvor skal kunne bidrage til at udvikle og skalere PtX.

Det fremgår af regeringens Klimaprogram 2020, at PtX kan reducere CO₂-udslippet med 0,5-3,5 mio. tons frem mod 2030, forudsat at strømmen er grøn, og at

05.07.2021

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Tom Vile Jensen
Underdirektør
Dir. 41 91 90 91
mik@forsikringogpension.dk

Vores ref. TVJ
Sagsnr. GES-2021-00098
DokID 424497

de grønne brændsler erstatter fossile. Dansk Energi og en række erhvervsorganisationer og virksomheder¹ vurderer, at potentialet er 2,5 mio. Det vil være et betydeligt bidrag til at finde nogle af de sidste, "svære" CO₂-reduktioner, hvis vi skal nå 70 pct. målsætningen.

På den baggrund har F&P seks forslag til at gøre PtX til en dansk styrkeposition:

Danmark har brug for en ambitiøs PtX-strategi hurtigst muligt: Regeringens PtX-strategi bør have som mål at få løftet PtX op i storskala og skabe forbindelse til aftagerne (fx landbrug, luft- og skibsfart). Der skal sikres samspil mellem udviklingen af PtX og indsatsen på kulstoffangst og brug eller lagring (CCU/CCS). F&P ser gerne, at strategien indtænker PPA'er (fx offentlige købsaftageraftaler i markedsmodningsfasen), og kobling mellem produktions- og aftagersektorer samt eksportmuligheder. Derfor skal strategien også indtænke hele det nordeuropæiske marked som løsnings- og afsætningsområde.

F&P har foreslået, at der etableres særlige garantiordninger i EKF målrettet umodne teknologier, herunder PtX, med henblik på at accelerere udviklingen og forløse eksportpotentialet. Nye garantiordninger kan fx omfatte produktionsgarantier, der skal afdække danske PtX-producenters risiko forbundet med elprisen, som udgør et væsentligt omkostnings-/konkurrenceelement for nyetablerede PtX-fabrikker. Også Vækstfonden kan tage risiko i skaleringsfasen.

Barrierer for PtX skal fjernes: Det eksisterende eltarifsystem hæmmer PtX-anlæg og er ikke gearet til den forestående elektrificering af Danmark. F&P støtter det igangsatte arbejde² hos Energinet med at revidere tarifsystemet og ser gerne, at det udføres hurtigt. I lyset af den hårde konkurrence Danmark vil stå i om PtX-løsninger, bør der sikres så lave omkostninger som overhovedet muligt. Tariffen skal som minimum være omkostningsægte og dermed afspejle PtX-anlægs gavnlige effekter på elnettet, herunder øget kapacitetsudnyttelse.

Et investeringsvindue for større grønne anlæg kan afbøde usikkerhed om lagerbehov: F&P foreslår, at omkostninger til PtX-lagerfaciliteter får et højere afskrivningsgrundlag for at afbøde de øgede omkostninger som følge af usikkerhed om det præcise lagerbehov. Vi foreslår en afskrivningsmodel i stil med den grønne skattereform fra december 2020 (forhøjet afskrivningsgrundlag til 116 pct.). Forhøjelsen kan kombineres med en fremrykket afskrivning, fx at selve det forhøjede afskrivningsgrundlag (den del over 100) også kan straksafskrives, så investeringer i PtX-anlæg fremmes.

Rammebetingelser for PtX-anlæg bør være attraktive og langsigtede: Det er vigtigt at tydeliggøre de politiske planer tidligt og sørge for, at de er langsigtede. Forudsigelighed på den lange bane sætter en bund under den risiko, som følger af at investere i udviklingen af nye grønne teknologier. Der er knyttet en række fordele til de nyoprettede testzoner for PtX-anlæg³.

- De fordele, der gælder for de midlertidige testzoner for PtX-anlæg skal gøres permanente og udvides, hvis erfaringen tilsiger det. På den måde sikres størst

¹ [Anbefalinger til en dansk strategi for Power-to-X | Dansk Energi](#)

² [Moderne eltarifdesign skal understøtte den grønne omstilling og fremtidens elforsyning | Energinet](#)

³ [PtX-virksomheder bliver de første i testordning for grønne løsninger | Energistyrelsen \(ens.dk\)](#)

mulige forudsigelighed og ro om investeringer i PtX og dermed stabile rammevilkår for projektet. Zoner til PtX-anlæg kan placeres tæt på VE-anlæg, så spild og belastning af elnettet minimeres.

- Ansøgninger om godkendelse af PtX-anlæg skal gøres så smidige som overhovedet muligt.
- Der skal udarbejdes en langsigtet og konkret plan for, hvordan og hvornår den kritiske infrastrukturmasse, fx ledningsnet til brint anlægges.

Forældede EU-benspænd skal væk: Der er brug for at revidere RED II EU-direktivet, så også eksisterende VE-anlæg kan bidrage med grøn strøm til PtX-anlæg. RED II EU-direktivet hæmmer PtX, fordi det kræver, at strømmen er "ny grøn strøm" for at tælle som grøn (additionalitetsprincippet). Reglerne havde til formål at udvide udbuddet af grøn strøm, men i Danmark i dag er det vigtigt, at PtX-anlæg også kan kobles til eksisterende vedvarende energi-anlæg og stadig kalde sig grønne. Regeringen bør arbejde for at reglerne ikke står i vejen for PtX.

Grøn certificering kan understøtte efterspørgslen efter grøn PtX: Grøn PtX produceret på vedvarende energi og evt. bæredygtig CO₂, bør kunne verificeres og mærkes, så aftagere og slutbrugere ved, at et produkt er produceret med grøn PtX – og både virksomheder og investorer kan måle og angive, når der gøres brug af grøn PtX. Det er vigtigt, at en mærkningsordning bliver kompatibel med eksportmarkedernes standarder – gerne i EU.

Forsikring & Pension

Vores ref. TVJ

Sagsnr. GES-2021-00098

DokID 424497